

2025 Uluslararası Kooperatifler Yılı Hazırlık ve Ağ Kurma Çalıştayı

5 Temmuz 2024, Cuma

Çalıştay Sonuç Raporu

Genç İş Kooperatif, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği ve İtalya Ulusal Kooperatifler ve Mütüeller Birliği Legacoop'un uluslararası kalkınma iş birliği teşkilatı Haliéus ortaklığında, Avrupa Birliği (AB) desteğiyle yürütülen "Yeni Nesil Kooperatifler Ağı" projesi (2021-2022) kapsamında; (1) yeni nesil kooperatiflerin envanterini çıkarıp bir araya getiren veri tabanı ve dijital platform hazırlanmış, (2) demokratik katılım kapasitelerini geliştirmek için ulusal çalıştay düzenlenmiş ve (3) çalışma grupları ile üç yıllık eylem planı hazırlanmıştır. Bu çalışmaların sonucu olarak uluslararası sosyal dayanışma ekonomisi geliştirilmesi yönünde önemli adımlar atılmıştır.

Uluslararası ölçekte de sosyal dayanışma ekonomisinin geliştirilmesine yönelik politika düzeyinde tartışmalar ivme kazanmıştır. Bu kapsamda, Uluslararası Çalışma Konferansı'nın Sosyal Dayanışma Ekonomisinin geliştirilmesine yönelik [Stratejisi ve Eylem Planı](#) (29 Eylül 2022), AB Sosyal Ekonomi [Eylem Planı](#) (6 Temmuz 2022), "Kooperatiflerin sosyal kalkınmadaki rolü" hakkında [BM Kararı](#) (19 Aralık 2023) yayınlanmıştır. Sonuç olarak, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 2025 yılını Uluslararası Kooperatifler Yılı [ilan](#) etmiştir. Bu ilan, kooperatiflerin küresel ölçekte sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesinde oynadığı temel rolü teyit etmekte ve üye devletleri bu rolü tanımaya ve desteklemeye davet etmektedir.

Genç İş Kooperatif, Friedrich Ebert Stiftung ve The Hollings Center'in desteğiyle, **Yeni Nesil Kooperatifler Topluluğu** ile eşgüdüm halinde "2025 Uluslararası Kooperatifler Yılı Hazırlık ve Ağ Kurma Çalıştayı" düzenlemiştir.

Çalıştay, kooperatifler ile destekçi kuruluşları bir araya getirip Türkiye'deki kooperatif ekonomisi ve sosyal ekonomiye yönelik desteklerin mevcut durumunu değerlendirmiştir ve 2025 Uluslararası Kooperatifler Yılı için Türkiye'de yapılabilecek iş birlikleri ve eylemler planlanmıştır. Birlikte tasarlanan iş birlikleri ve eylemler sürdürülebilir kalkınma amaçları ile hizalanmıştır.

Çalıştaya Yeni Nesil Kooperatifler Topluluğu üyeleri ve bugüne dek Türkiye'de kooperatiflerin ve sosyal ekonominin gelişmesi için çalışma yürütmüş olan kurum ve kuruluşlar davet edilmiştir. Çalıştay, İstanbul'da 5 Temmuz tarihinde bir tam gün fiziki katılımlı "Gelecek Arama Çalıştayı" metotları kullanılarak düzenlenmiştir.

Katılımcı Niyet Beyanları ve Öne Çıkan Konular

SKA 4: Nitelikli Eğitim

Destekçi kuruluşlar, kooperatiflerin kooperatifçilik alanında temel kavramlar, finansman, kooperatifçilik ilkeleri, sürdürülebilirlik, ürün geliştirme, pazarlama ve muhasebe konularında eğitimlere olan erişimini artırmak için adımlar atacaktır. Bu eğitimlerle kooperatiflerin teknik ve yönetim kapasiteleri artırılacaktır. Belediyeler, kooperatifleşme süreçlerinde bu eğitim programlarını destekleyecek ve rehberlik edecektir. Ayrıca, belediyeler toprak analizi desteği ve uzmanlık alanlarına göre özelleştirilmiş üretici eğitimleri sunarak kooperatiflerin ihtiyaçlarına yönelik çözümler sağlayacaktır.

SKA 5: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Katılımcılar, kadın istihdamının artırılmasının ve ekonomik güçlenmenin desteklenmesinin önemine vurgu yapmışlardır. Bu kapsamda, kadınların liderliğindeki kooperatiflerin desteklenmesi için çeşitli projeler ve programlar geliştirilecektir. Bu eylemler, kadınların işgücüne katılımını artıracak ve ekonomik bağımsızlıklarını güçlendirecektir. Kadınların ekonomik hayata aktif katılımı, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına katkıda bulunacaktır.

SKA 8: İnsana Yakınsr İş ve Ekonomik Büyüme

Katılımcı kooperatifler, finansal sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla finansmana erişimin önemini vurgulamış ve bu amaçla kooperatif içinde ekipler kuracaklarını beyan etmişlerdir. Kamu sektörü paydaşları ise kooperatiflere özgü alternatif finansal destek modelleri geliştireceklerini ve kooperatiflerin finansman ve finans yönetimi konusundaki teknik kapasitelerini artıracaklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, katılımcılar istihdam sağlayan modeller geliştirerek kooperatiflerin sürdürülebilirliğini artırmayı ve insan kaynağının kullanılması ve korunması konularında adımlar atmayı hedeflemektedir.

SKA 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı

Katılımcılar kooperatiflerin tedarik zincirine dahil edilmesini önceliklerinden biri olarak belirlemişlerdir. Kooperatifler ve destekçi kuruluşlar bu süreçte etkin rol oynayacaklarını belirtmişlerdir. Tedarik zincirlerine doğru noktadan ulaşmak için kooperatiflerin ortak girdi temini ve ortak üretim açısından güç birliği yapmaları önemli bulunmuştur. Bu bağlamda, kooperatiflerin tedarik zincirine dahil edilmesini sağlamak için çeşitli yaratıcı projeler önerilmiştir. Öne çıkan proje fikirlerinden biri, kooperatiflerin tabandan örgütlenme kabiliyetinden faydalanarak soğuk hava depolama ve nakliye hizmetleri sunan bir kooperatif kurmaktır.

SKA 10: Eşitsizliklerin Azaltılması

Katılımcı kooperatifler, gerçekleştirdikleri proje ve faaliyetlerin sosyal etki ölçümünü yaparak toplumsal katkılarını değerlendireceklerini belirtmişlerdir. Destekçi kuruluşlar kooperatiflerin etki ölçümü okur yazarlığını geliştirmek üzere adımlar atacaklarını beyan etmişlerdir. Bu ölçümler, kooperatiflerin sosyal etkilerini daha iyi anlamalarını ve geliştirmelerini sağlayacaktır. Böylece, kooperatiflerin eşitsizlikleri azaltma konusunda daha etkili olacağına inanılmaktadır.

SKA 12: Sorumlu Tüketim ve Üretim

Kooperatifler, pazar erişimlerini artırmak amacıyla güvenilir, şeffaf ve denetlenebilir bir sertifikasyon sistemi oluşturacaklardır. Ayrıca, destekçi kuruluşlar, üretici pazarları ve çevrim içi platformlar aracılığıyla kooperatiflerin pazar erişimini desteklemek için teknik yardım sağlayacaktır. Belediyeler, bu süreçte kooperatiflerin çevrimiçi platformlar ve üretici pazarları aracılığıyla pazar erişimini destekleyecek ve lojistik destek sağlayacaktır. Üretim için mekân desteği sağlayarak, örneğin endüstriyel mutfak tahsis ve kent bostanları kurulumu gibi projelerle kooperatiflerin üretim kapasitelerini artıracaktır. Sosyal satın alma aracılığıyla kooperatifler desteklenecek ve sosyal satın alma için kotalar belirleyerek hem kooperatiflerden alınan ürünlerin sayısını hem de tedarikçi çeşitliliği artırılabilecektir.

SKA 13: İklim Eylemi

Katılımcılar, kooperatiflerin dijital dönüşümünü desteklemek amacıyla tarım paydaşlarını dijital olarak bağlayacak lojistik platformlar geliştireceklerini ifade etmişlerdir. Bu dijital platformlar, ekolojik kripto sistemleri ile entegre edilecek, böylece sürdürülebilir tarım uygulamaları desteklenecektir. Kooperatiflerin dijitalleşme süreci hem dayanıklılıklarını artıracak hem de çevresel sürdürülebilirliklerini güçlendirecektir. Katılımcı kooperatifler, özellikle tarım ve gıda alanında çalışan diğer kooperatiflerin yeşil dönüşüm kapasitelerini geliştirme yönünde eylemler planladıklarını belirtmiştir.

SKA 17: Amaçlar İçin Ortaklıklar

Katılımcılar, kooperatiflerin fuarlara ve etkinliklere katılımı, sosyal medya hesaplarının etkin kullanımı ve kamuoyunda farkındalık yaratılması amacıyla görünürlüğün artırılacağını ifade etmişlerdir. Destekçi kuruluşlar, kooperatiflerin fuarlara ve etkinliklere katılımı için lojistik destek sunacaktır. Ayrıca, kooperatiflerin kamu (merkezi ve yerel yönetim), özel sektör, sivil toplum, kalkınma kuruluşları ve uluslararası ağlarla iş birliğini geliştirerek etki alanlarını genişletmeyi amaçlamaktadır. Destekçi kuruluşlar, kooperatifler arasında yerel ağlar oluşturulmasına destek sağlayacak ve sosyal girişimciliği destekleyecektir. Katılımcı uygulamaların geliştirilmesi amacıyla irtibat noktalarında taleplerin iletilebileceği uygulamaların kolaylaştırılması ve katılımcı bütçe ile ihtiyaç-yatırım ilişkisinin pekiştirilmesi konularında da destek sağlayacaklardır.

Katılımcı Listesi

APIKOOP

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü - UNFAO

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı - UNDP

Hemdem Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstanbul Planlama Ajansı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı

İzmir Büyükşehir Belediyesi

Koç Üniversitesi Sosyal Etki Forumu - KUSİF

Meryem Kadın Kooperatifi

Nilüfer Belediyesi Sosyal Girişimcilik Merkezi

Ortak Yaşam Ekososyal İşletme Kooperatifi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü Sosyal

Girişimcilik Güçlendirme ve Uyum Projesi

Şişli Belediyesi

Tilya Ekolojik Sosyal Kooperatifi

Tomurcuk Kooperatifi

Türk Kızılayı İstanbul Avrupa - Anadolu Yakası Toplum Merkezi

Türk Milli Kooperatifler Birliği

Uluslararası Çalışma Örgütü - ILO

Uluslararası Göç Örgütü - IOM

Urban.koop

Yerküre Yerel Çalışmalar Kooperatifi